

TDC A/S
regulering@tdc.dk

4. maj 2016
Sag 2015 - 11148

Fremsendes alene via e-mail

Om prissætning af Hiper's anmodning om samhusning til brug for netadgang til fysisk fiber

Indledning

Hiper har anmodet Erhvervsstyrelsen om at vurdere prissætningen af det samhusningsprodukt, TDC har tilbudt den 27. oktober 2015 (herefter model 2-samhusningsproduktet). Produktet anvendes i forbindelse med netadgang til fysisk fiber.

Erhvervsstyrelsen kan på baggrund af TDC's brev af 27. oktober 2015 konstatere, at TDC har tilbudt at imødekomme Hiper's anmodning om model 2-samhusningsproduktet, hvorved Hiper får mulighed for at udveksle den bredbåndstrafik, som via TDC's fiber overføres til og fra detailkunden, og som passerer samhusningslokaliteten.

Det følger af markedsafgørelsen af 16. august 2012 på engrosmarkedet for fysisk netværksinfrastrukturadgang (marked 4), at TDC er forpligtet til at levere samhusning til regulerede priser. For nye samhusningsprodukter, hvortil der ikke findes en LRAIC-reguleret pris, følger det af afsnit 3.5.1.3.3. i markedsafgørelsen af 16. august 2012, at historiske omkostninger skal finde anvendelse.

Erhvervsstyrelsen finder på baggrund af sagsoplysningen og den tilvejebragte omkostningsdokumentation anledning til at træffe afgørelse i sagen om prissætning af model 2-samhusningsproduktet.

Afgørelse

Erhvervsstyrelsen træffer i medfør af § 54 i teleloven¹ og Erhvervsstyrelsens markedsafgørelse af 16. august 2012 på engrosmarkedet for fysisk netværksinfrastrukturadgang (marked 4) følgende afgørelse:

TDC må maksimalt i 2016² opkræve en oprettelsespris på 5.098,13 kr. henholdsvis en kvartalsbetaling på 8,63 kr. for det af TDC tilbudte model 2-samhusningsprodukt.

---

¹ I Lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014 med senere ændringer.

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
Fax 35 29 10 01
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**

Prisen på 5.098,13 kr. er betaling for følgende omkostningselementer: Hyldeplads i TDC's teknikhuse og teknikskabe, hvor TDC har eget udstyr placeret, ODF-boks, opsætning, projektering, bestilling og koordinering og IT-Columbus.

Sagens faktiske omstændigheder

Hiper rettede den 25. august 2015 henvendelse til Erhvervsstyrelsen om leje af et samhusningsprodukt hos TDC. Herefter blev der udvekslet en række e-mails om forskellige samhusningsprodukter mellem hhv. TDC, Hiper og Erhvervsstyrelsen, hvorefter TDC den 27. oktober 2015 fremsendte brev til Erhvervsstyrelsen om, at TDC vil imødekomme en anmodning fra Hiper om adgang til model 2-samhusningsproduktet. Erhvervsstyrelsen holdt efterfølgende et møde med Hiper den 3. november 2015, hvorefter Hiper fremsendte yderligere bemærkninger til sagen relateret til TDC's prissætning af produktet. Blandt andet på baggrund heraf sendte Erhvervsstyrelsen en anmodning om udspecificering af omkostninger til TDC den 5. november 2015.

Erhvervsstyrelsen holdt den 12. november 2015 et opfølgende møde med TDC, hvor blandt andet TDC's prissætning af model 2-samhusningsproduktet blev drøftet. På mødet gav TDC udtryk for, at selskabet gerne ville drøfte øvrige samhusningsprodukter med Hiper. Derfor svarede TDC kun delvist på Erhvervsstyrelsens anmodning af 5. november 2015.

På baggrund af e-mail af 9. december 2015 fra Hiper gensendte Erhvervsstyrelsen anmodningen af 5. november 2015 om omkostningsdokumentation til TDC. TDC fremsendte omkostningsdokumentation til Erhvervsstyrelsen den 18. december 2015. TDC kommenterede ved samme lejlighed yderligere på de enkelte omkostningselementer i forhold til et samhusningsprodukt.

Erhvervsstyrelsen fandt vurderingsgrundlaget begrænset for dele af TDC's omkostningsdokumentation. Derfor anmodede Erhvervsstyrelsen den 23. december 2015 TDC om yderligere bemærkninger samt omkostningsdokumentation i forhold til prissætningen. TDC besvarede denne henvendelse den 11. januar 2016, dog uden at uddybe visse af de elementer, Erhvervsstyrelsen havde anmodet om yderligere bemærkninger til.

Sagens parter har haft lejlighed til at kommentere et udkast til denne afgørelse i perioden 15. februar til 16. marts 2016.

Model 2-samhusningsprodukt

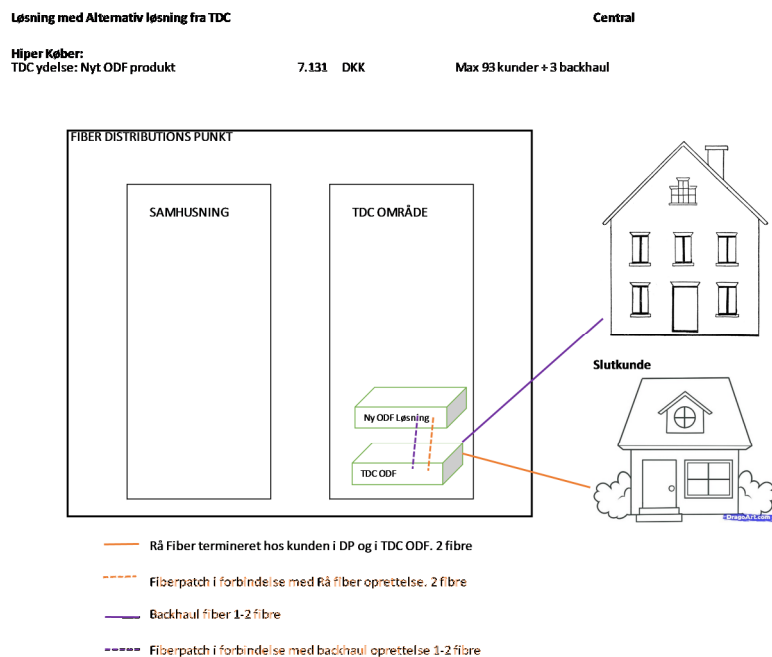
På baggrund af sagsoplysningen kan det lægges til grund, at Hiper har rettet henvendelse til TDC med henblik på at få netadgang til TDC's fysiske fiber til regulerede vilkår og priser. I forbindelse med køb af netadgang i form af rå fiber fra TDC har Hiper anmodet TDC om et samhusningsprodukt, som giver selskabet mulighed for at udveksle den bredbåndstrafik, som via TDC's fiber overføres til og fra detailkunden, og som passerer samhusningslokaliteten (fi-

---

² Prisen opdateres årligt efter historiske omkostningers metode.

berdistributionspunktet)³. Udveksling af trafikken skal foregå ved, at fiberforbindelserne føres fra TDC's bredbåndsudstyr på et fiberdistributionspunkt via Hipers udstyr med henblik på videretransport af trafikken i backbonenettet (via backhaulfiber). Trafikken føres til et mere centralt sted, hvor Hipers aktive fiberudstyr er placeret.

Model 2-samhusningsprodukt:

Kilde: Hiper⁴

Model 2-samhusningsproduktet er fremkommet i dialog mellem Hiper og TDC, og produktet kan anvendes i TDC's teknikhuse og teknikkabe. Produktet indebærer, at der opsættes en ekstra ODF-boks ved TDC's ODF. Den ekstra boks giver Hiper mulighed for at opsætte tre GPON-splittere til 93 kundefibre (samt tre backhaulfibre), som monteres på bagsiden af TDC's ODF (på skitsen benævnt som "Ny ODF Løsning"). Ved opsætning af ODF-boksen får Hiper mulighed for at etablere en GPON-splitter til udveksling af trafik mellem én fælles backhaulfiber og 32 enkeltkundefibre. Med backhaulforbindelsen kan trafikken fremføres mellem samhusningslokaliteten og et geografisk mere centralt placeret sted, hvor Hipers aktive fiberudstyr er placeret.

For model 2-samhusningsproduktet køber Hiper alle ydelser (bortset fra levering af egen GPON-splitter til placering i TDC's ODF-boks) af TDC, og alt udstyret står i TDC's område på samhusningslokaliteten.

³ Det er Erhvervsstyrelsens forståelse, at et "fiberdistributionspunkt" størrelsesmæssigt i de fleste tilfælde svarer til et teknikhus eller et gadeskab og derfor er mindre end TDC's lokalcentralbygninger.

⁴ Det bemærkes til figuren, at øverste bygning er dér, hvor Hiper har aktivt fiberudstyr placeret, og nederste bygning er en slutkundeadresse.

Vedrørende TDC's prissætning af model 2-samhusningsproduktet

Hiper har oplyst, at selskabet finder løsningen brugbar, men at selskabet er af den opfattelse, at den oprettelsespris på 7.131. kr., som TDC ifølge det oplyste har prissat produktet med, er for høj. TDC har oplyst, at prisen på 7.131 kr. dækker omkostninger til:

- Hyldesektion: 1.833 kr.
- GPON Front Patchpanel med skuffe (ODF-boks): [X] kr.
- Opsætning af ODF-boks: [X] kr.
- Projektering: [X] kr.
- Bestilling og koordinering: [X] kr.
- IT Columbus: [X] kr.

I forhold til den beregnede pris har TDC i e-mail af 18. december 2015 oplyst, at timelønningerne for "Projektering" og "Bestilling og koordinering" samt IT-omkostningerne følger produktregnskaberne fra 2013.

TDC har endvidere oplyst, at den ODF-boks, TDC anvender, er ca. 8,9 cm høj (2U). Hiper har hertil oplyst, at TDC's omkostningsdokumentation er baseret på en hyldesektion på 8U. Hyldesektionen er prisfastsat i Erhvervsstyrelsens LRAIC-model som en andel af en stativplads. En stativplads indeholder fem hyldesektioner. Ved prisfastsættelsen antages, at 75 pct. af hyldesektionerne anvendes⁵. Det vil sige, der er indlagt en forudsætning om overkapacitet.

TDC's omkostningsdokumentation fastsætter prisen for ODF-boksen til [X] kr. Hiper har i e-mail af 9. december 2015 oplyst, at selskabet har indhentet priser fra TDC's leverandør, hvor Hiper kan købe en ODF-boks (med plads til GPON-splitter) svarende til TDC's for [X]kr. Hiper har også oplyst, at en anden leverandør har givet tilbud på en ODF-boks (med plads til GPON-splitter) på [X] kr., og det er selskabets opfattelse, at der findes endnu billigere alternative løsninger.

På baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning af 23. december 2015 til TDC om afklaring af omkostningsdokumentationen uddybede TDC den 11. januar 2016 i forhold til hyldesektion samt projektering, koordinering og bestilling og IT følgende:

"Ad Hyldesektion

For at TDC kan levere et produkt efter et standardtilbud, skal dette produkt være implementeret, således at en kommende ordre kan håndteres. Der skal således etableres proces og vejledninger, i dette tilfælde for, hvordan der skabes plads og hvorledes der disponeres mellem forskellige muligheder for at imødekomme en anmodning.

Det skal desuden undersøges om - og i givet fald hvordan – vi registrerer pladser - i mindre moduler i vore samhusningspunkter i IT systemer og vi skal se

---

⁵ Jf. "Høringsnotat over udkast til revideret LRAIC-model" af 20. oktober 2006.

på, om tildeling af plads i mindre moduler skaber problemer, om f.eks. det giver risiko for at en operatørs anvendelse af én plads kan påvirke anvendelsen i en anden plads.

Desuden skal prisen fastlægges på grundlag af en omkostningsdokumentation indtil prisen givetvis efterfølgende vil blive fastlagt i en LRAIC-prissætning. Ser vi på LRAIC-modellen, ville oprettelsesprisen for en del af en hyldektion næppe blive væsentligt anderledes end prisen for en fuld hyldektion.

Omkostningerne hertil skal sammenholdes med, at den årlige afgift for en hyldektion er på 138 kr.”

”Ad Projektering, bestilling, koordinering og IT:

Prisfastsættelsen er sket på baggrund af TDC’s vurderinger af, hvor store ressourcer, der skal anvendes til sådanne ordrer, og i dette tilfælde er denne vurdering ikke brudt længere ned end til de to grupper, der er anført i dokumentationen. Det er vurderet, at der samlet benyttes 55 minutter i Operations til projektering og 60 minutter i Wholesale til bestilling og koordinering.

Bagudrettet kan en nedbrydning ske ved at interviewe de medarbejdere eller medarbejdergrupper, der har deltaget i behandlingen af ordrer på opsætning af ODF-bokse, og TDC kunne gennemføre sådanne interviews på baggrund af de få ordrer, der allerede er håndteret. Det vil imidlertid, netop fordi det er de første ordrer, give et højere samlet ressourceforbrug pr ordre, og TDC finder ikke, at observationerne fra de første ordrer skal danne grundlag for den fremtidige prissætning. TDC har derfor ikke gennemført sådanne interview eller mere detaljerede a posteriori vurderinger.

Der kan være overlap mellem de arbejdsgange, der indgår i prissætningen af en hyldektion og de, der indgår i ovenstående tidsestimater. Udvælgelse af hensigtsmæssig placering ved TDC’s krydsfelt, er delvist overlappende med den tilsvarende udvælgelse af placering af hyldektion. Men dels er det ikke helt ensartede kriterier, der indgår i udvælgelsen, idet ODF-boksen alene skal placeres efter adgang til det/de optiske krydsfelter, hvor der på nogle centraler er forskellige krydsfelter for de accesfibre og for transportfibre. Dels ville en konsekvensberegning af dette sammenfald kræve, at der i den aktuelle omkostningsdokumentation efter historiske omkostningers metode blev udfærdiget en samlet omkostningsdokumentation efter HO-metoden, der inkluderer etablering af samhusningsplads, hvor vi her har anvendt LRAIC-priser i stedet for omkostninger.”

TDC’s yderligere anbringender i høringsvar af 16. marts 2016 i forhold til Hyldeplads, Prisen for en ODF-boks og Projektering samt bestilling og koordinering

TDC angiver at være enig med Erhvervsstyrelsens i, at der i forhold til nye samhusningsprodukter skal anvendes historiske omkostningers metode. Endvidere er TDC enig i Erhvervsstyrelsens opdatering af TDC’s prissætning af nye enhedsomkostninger, timepriser og IT-omkostninger.

Vedrørende hyldeplads

I forhold til hyldeplads bekræfter TDC Erhvervsstyrelsens udlægning af, at der er plads til fire ODF-bokse på en hyldektion. Uanset dette finder TDC ikke Erhvervsstyrelsens beregning af omkostningerne retvisende. Ifølge TDC er beregningen baseret på basisomkostningerne til et rack, der beregningsmæssigt er uændrede siden LRAIC-modellen fra 2003, og hvor prissætningen af en hyldektion baseres på den andel af rackpladsen, der beslaglægges af hyldektionen. TDC påpeger hertil, at Erhvervsstyrelsen er fremkommet med prisen på en hyldeplads ved at dividere yderligere med en faktor 4 ud fra forudsætningen om, at der kan være fire ODF-bokse i en hyldektion.

Ifølge TDC burde der ikke divideres med fire, men i stedet med den forventede udnyttelsesgrad af hyldektioner, der udstykes i ODF-pladser. Hertil bemærker TDC, at den forventede udnyttelsesgrad må forventes at være lille, bl.a. fordi flere udbydere kan fællesudnytte udstyr og samhusninger.

TDC påpeger også, at Erhvervsstyrelsen ikke har medtaget omkostninger til administration af de individuelt tildelte pladser, der ifølge TDC følger af den fortsatte neddeling af pladsen.

Samlet vedrørende hyldeplads finder TDC, hverken at Erhvervsstyrelsens afgørelsesudkast er retvisende, eller er baseret på korrekte antagelser om mulighederne for at foretage opdeling af hyldepladsen.

Vedrørende prisen for en ODF-boks

TDC påpeger, at det fremgår udtrykkeligt af selskabets egen omkostningsdokumentation, at TDC betaler kr. [X] for den af TDC anvendte ODF-boks. TDC anfører, at det forhold, at afgørelsesudkastet af 15. februar 2016 fastlægger en pris på kr. [X], er baseret på, at Hiper har fået en (udokumenteret) tilkendegivelse om, at ODF-boksen kan købes til denne pris.

TDC bemærker hertil, at den pris, som bør inkluderes i samhusningsproduktet, skal baseres på historiske omkostninger, dvs. TDC's regnskabsmæssigt afholdte omkostninger, jf. fx afsnit 2.5.1.2.2. i markedsafgørelse 4. Hertil påpeger TDC, at det følger af principperne bag den historiske omkostningsdokumentation, at TDC skal dokumentere de omkostninger, TDC faktisk har, og ikke de omkostninger, som TDC kunne have haft. TDC har tidligere fremsendt dokumentation for prisen i form af kopi af faktura. TDC har i forbindelse med høringen fremsendt et større antal fakturaer.

TDC påpeger også, at leverandørens tilbud til Hiper kan være baseret på konkrete volumenaftaler og leveringsvilkår, der ikke svarer til dem, som gælder for den løbende leverance til TDC. TDC henviser til, at selskabet har søgt dette afklaret hos leverandøren af den omhandlede ODF-boks, som har oplyst, at der ikke er givet tilbud herpå til anden side. TDC påpeger i øvrigt hertil, at TDC har indvilget i at give Hiper mulighed for selv at indkøbe ODF-bokse, så indkøbet af ODF-bokse ikke er en accessorisk ydelse.

TDC finder således Erhvervsstyrelsens udlægning af TDC's forhandlingsstyrke for misvisende, da TDC ikke har fået tilbudt en bedre pris af leverandøren. Endvidere ser Erhvervsstyrelsen ifølge TDC også bort fra historiske omkostningers metode og vælger i stedet at inddrage en hypotetisk pris for ODF-boksen, uanset at der kan være flere grunde til, at en leverandør kan ønske at tilbyde en konkurrencedygtig pris til nye potentielle kunder.

Afslutningsvist påpeger TDC, at TDC's reelle dokumenterede omkostninger til ODF-boksen tilsidesættes, at Erhvervsstyrelsen i stedet baserer afgørelsen på et tilbud i stedet for faktisk afholdte omkostninger, og at TDC uanset efterfølgende kontakt til leverandøren ikke har været i stand til at få ODF-boksen leveret til en lavere pris.

Vedrørende projektering samt bestilling og koordinering

TDC er uforstående overfor, at Erhvervsstyrelsen anser sig i stand til at vurdere, hvor meget tid der skal afsættes til de arbejdsgange, som er en del af samhusningsproduktet.

Ifølge TDC har selskabet bl.a. i e-mail af 11. januar 2016 redegjort for baggrunden for, at der bør afsættes arbejdstid på 115 minutter til brug for opsætning af ODF-boksen. Derudover fremgår det af TDC's e-mail af 11. januar 2016, at en vurdering af, om der reelt er sammenfald i arbejdsgangene, alene kan ske bagudrettet. Det er ifølge TDC baggrunden for, at TDC ikke kan komme med et konkret tidsforbrug for et eventuelt sammenfald. TDC kan således først efterfølgende vurdere, om der er foretaget et korrekt estimat, eller om dette bør nedsættes.

Ifølge TDC vil et eventuelt overlap udgøre en lille del af arbejdet ved levering af en ODF-boks og slet ikke noget, der nærmer sig 50 procent af arbejdstiden. Ifølge TDC bør der også højst kunne fratrækkes den indsats til projektering, bestilling og levering, som TDC får dækket via LRAIC-prisen på en hyldektion eller, hvis Erhvervsstyrelsen fastholder reduktionen heraf, den del der dækkes af en kvart hyldektion.

TDC påpeger i øvrigt, at TDC ikke - med henvisning til selskabets bemærkninger om prisen for en hyldeplads - kan se, at dette arbejde dækkes af prissætningen af en hyldektion som fastlagt i LRAIC-modellen, og beder Erhvervsstyrelsen gøre rede for, hvor de indgår i modellen og angive størrelsen af dem. Såfremt de indgår i LRAIC-prisen med en størrelse af betydning, bør det ifølge TDC have konsekvenser for prissætningen af en kvart hyldektion, idet omkostningerne til projektering, bestilling og koordinering ikke reduceres ved at reducere pladskravet.

Begrundelse

TDC er forpligtet til at give adgang til nye samhusningsprodukter prissat i overensstemmelse med historiske omkostningers metode, såfremt produktet er omfattet af TDC's forpligtelse efter markedsafgørelsen, og der ikke findes en LRAIC-reguleret pris.

I forhold til model 2-samhusningsproduktet har Erhvervsstyrelsen i medfør af historiske omkostningers metode gennemgået omkostningsdokumentation fra TDC og Hiper samt TDC's regulatoriske regnskaber fra 2014. Erhvervsstyrelsen har for enkelte udvalgte omkostningselementer i prissætningen af model 2-samhusningsproduktet fundet TDC's opgørelse for høj. Erhvervsstyrelsen har ved gennemgang af hvert enkelt element lagt følgende til grund:

- Hyldeplads:

Erhvervsstyrelsen finder, at omkostningen skal modsvare, at model 2-samhusningsproduktet kun anvender en fjerdedel af en hylde-sektion. Det gælder både oprettelsespris og den løbende betaling. Erhvervsstyrelsen finder det retvisende og yderligere hensigtsmæssigt for at reducere risikoen for, at adgang til hyldeplads bliver en knap ressource.

I forhold til hyldeplads har Erhvervsstyrelsen anmodet TDC specificere omkostningerne ved at implementere samhusningsprodukter, som udgør en halv henholdsvis en kvart hylde-sektion. TDC har i sin redegørelse af 11. januar 2016 samt 16. marts 2016 ikke angivet konkrete tal herfor.

Særligt i forhold til TDC's bemærkninger af 16. marts 2016 skal Erhvervsstyrelsen bemærke, at omkostningen til hyldeplads ikke forudsætter fuld udnyttelse. LRAIC-prisen for en hylde-sektion, som hyldepladsen prissættes ud fra, tager således allerede højde for uudnyttet stativplads. Det følger også heraf, at Erhvervsstyrelsen er berettiget til at fastsætte prisen på hyldeplads ud fra en forholdsmæssig fordeling af prisen for en hylde-sektion. I denne henseende har TDC bekræftet, at der er plads til fire ODF-bokse pr. hylde-sektion.

Afslutningsvis bemærker Erhvervsstyrelsen, at TDC i selskabets bemærkninger af 16. marts 2016 ikke har dokumenteret omkostninger til administration af individuelt tildelte pladser til ODF-bokse, og styrelsen finder således ikke grundlag for at medtage omkostninger hertil.

- Prisen for en ODF-boks:

Erhvervsstyrelsen har i forhold til prissætning af én ODF-boks lagt vægt på, at det følger af vejledningen til priskontrolbekendtgørelsen⁶, at *opgørelsen af de historiske omkostninger sker med udgangspunkt i SMP-udbyderens faktiske bogførte værdier*, samt at Kommissionens i sin henstilling om regnskabssystemer⁷ anfører, at: *"Det anbefales, at nationale tilsynsmyndigheder behørigt tager højde for yderligere tilpasning af finansielle oplysninger ved hjælp af effektivitetsfaktorer, navnlig i tilfælde hvor omkostningsdata anvendes som grundlag for prisafgørelser, da brugen af omkostningsregnskabssystemer (også selv om der anvendes CCA-værdier) måske ikke fuldt ud afspejler faktiske eller relevante omkostninger"*

⁶https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/media/vejledning_priskontrolbekendtgørelse.pdf.pdf

⁷ Kommissionens henstilling af 19. september 2005 om opsplitting af regnskaber og omkostningsregnskabssystemer i henhold til rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation, 2005/698/EF.

Samtidig har Erhvervsstyrelsen lagt afgørende vægt på, at Kommissionen i NGA-henstillingen⁸ anfører, at: ”Der bør stilles krav om adgang til SMP-udbyderens bestående anlægsinfrastruktur i marked 4 til omkostningsbaserede priser. De nationale tilsynsmyndigheder bør regulere adgangsprisen til anlægsinfrastruktur i tråd med metoden til prissætning af ubundet adgang til kobberaccesnettet. De nationale tilsynsmyndigheder bør sørge for, at **adgangspriserne afspejler de omkostninger, der faktisk bæres af SMP-udbyderen**. De nationale tilsynsmyndigheder bør især tage hensyn til den relevante infrastrukturens faktiske levetid og SMP-udbyderens eventuelle udrulningsbesparelser. Adgangspriserne bør afspejle den berørte infrastrukturens rette værdi, herunder afskrivningen.”

Prissætningen af en ODF-boks skal således som udgangspunkt ske ud fra den af TDC tilvejebragte omkostningsdokumentation. TDC har i forbindelse med høringen indleveret supplerende omkostningsdokumentation for køb af enkelte ODF-bokse, der underbygger TDC's prissætning af en enkelt ODF-boks til [X] kr.

På baggrund af TDC's supplerende omkostningsdokumentation har Erhvervsstyrelsen antaget, at den under sagsforløbet tilvejebragte omkostningsdokumentation i tilstrækkeligt omfang dokumenterer de omkostninger, som TDC faktisk har haft ved køb af enkelte ODF-bokse. Erhvervsstyrelsen finder på denne baggrund ikke grundlag for at tilsidesætte TDC's omkostningsdokumentation for køb af én ODF-boks. Det vurderes således berettiget, at TDC kan opkræve [X] kr. for én enkelt ODF-boks.

- Opsætning af ODF-boks:

TDC har sendt en række fakturaer som dokumentation for opsætning af ODF-bokse. De [X] kr. dækker – ud over opsætning af selve boksen – også kørsel for teknikeren. Erhvervsstyrelsen skal hertil bemærke, at uanset at de [X] kr. kun dækker én arbejdsdag, har styrelsen ikke umiddelbart fundet anledning til at tilpasse omkostningsdokumentationsgrundlaget. Derfor fastholdes de [X] kr.

- Projektering samt bestilling og koordinering:

TDC har i omkostningsdokumentationen angivet, at de to processer samlet tager 115 minutter – henholdsvis 55 minutter til projektering og 60 minutter til bestilling og koordinering. Erhvervsstyrelsen har anmodet TDC om yderligere specifikation af tidsforbruget, og TDC har den 11. januar 2016 underbygget, hvorfor TDC ikke har udspecificeret tidsforbruget.

Erhvervsstyrelsen har yderligere anmodet TDC om at vurdere, om dele af de arbejdsdage, som indgår i de 115 minutter, allerede indgår som en del af omkostningen ved en hyldektion (som er et delelement i model 2-samhusningsproduktet). TDC anfører i sit svar af 11. januar 2016, at der kan være overlap mellem arbejdsdagene, men estimerer ikke et konkret

---

⁸ Kommissionens henstilling af 20. september 2010 om reguleret adgang til næste generation af accesnet (NGA-net), 2008/0850/EU.

tidsforbrug. Erhvervsstyrelsen har på den baggrund halveret tidsforbruget for projektering samt bestilling og koordinering. Dette er sket på baggrund af de af TDC tilvejebragte oplysninger, der kvalificerer, at der kan være overlap mellem arbejdsgangene, og at TDC ikke er fremkommet med et konkret tidsforbrug herfor.

Udgangspunktet er, at Erhvervsstyrelsen ikke frit kan skønne i fraværet af oplysninger til ugunst for TDC. Imidlertid er det TDC, der er nærmest til at foretage oplysningen af sagen på dette punkt, og Erhvervsstyrelsens sagsbehandling beror på TDC's oplysninger og skøn over tidsforbrug. Når det samtidig følger af TDC's bemærkninger af både 11. januar samt 16. marts 2016, at selskabet først efterfølgende kan vurdere eventuelle overlap, har Erhvervsstyrelsen ikke opnået en nærmere afklaring i forhold til, hvor stor en andel af arbejdsprocesserne der overlapper, også uanset at TDC anfører, at overlappet er væsentlig mindre end 50 pct. Derfor har Erhvervsstyrelsen valgt at halvere omkostningerne.

Endelig har Erhvervsstyrelsen anvendt timepriser fra TDC's seneste regulatoriske regnskab fra 2014.

- IT Columbus

IT Columbus er reduceret til [X] kr. på baggrund af TDC's regulatoriske regnskaber fra 2014.

Af nedenstående tabeller fremgår henholdsvis TDC's opgørelse af omkostningsdokumentationen og Erhvervsstyrelsens opgørelse af, hvad TDC maksimalt kan opkræve for produktet:

Tabel 1: Prissætning, TDC

	Tidsforbrug	Materialer	Timepris/Enhedspris	Engang	Kvartal
Hyldektion		1	1.833	1.833	34,5
ODF Boks		1	[X]	[X]	
Opsætning		1	[X]	[X]	
Projektering	55		[X]	[X]	
Bestilling og koordinering	60		[X]	[X]	
IT Columbus		1	[X]	[X]	
Total				7.131,42	34,5

Tabel 2: Prissætning, Erhvervsstyrelsen

	Tidsforbrug	Materialer	Timepris/Enhedspris	Engang	Kvartal
Hyldektion		0,25	1.833	458,25	8,625
ODF Boks		1	[X]	[X]	
Opsætning		1	[X]	[X]	
Projektering	27,5		[X]	[X]	

Bestilling og koordinering	30	[X]	[X]
IT Columbus	1	[X]	[X]
Total			5.098,13 8,625

På baggrund af Erhvervsstyrelsens konkrete gennemgang af de enkelte omkostningslementer finder Erhvervsstyrelsen, at TDC's oprettelsespris og kvartalsafgift for model 2-samhusningsproduktet skal reduceres til 5.098,13 kr. henholdsvis 8,63 kr.

Klagevejledning

Erhvervsstyrelsens afgørelse kan påklages til Teleklagenævnet, Stormgade 2-6, 1470 København K, tlf.: 33 92 33 50, e-mail: tkn@evm.dk.

En klage skal være Teleklagenævnet i hænde senest fire uger efter, at Erhvervsstyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Opmærksomheden henledes på, at der i medfør af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 383 af 21. april 2011 om Teleklagenævnets virksomhed skal betales et gebyr på kr. 4.000 for behandling af klager af denne type i Teleklagenævnet. Beløbet vil blive opkrævet af Teleklagenævnets sekretariat.

Med venlig hilsen

Thorbjørn Bendix Kleif

Bilag 1 Lovgrundlag

Lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014 med senere ændringer.

”§ 54. Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse om, hvorvidt der i konkrete tilfælde foreligger en rimelig anmodning om indgåelse eller ændring af en aftale om netadgang eller samtrafik i overensstemmelse med forpligtelser pålagt efter § 33, stk. 2, § 41 eller regler udstedt i medfør af § 49. Anmodningen skal være fremsat af en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, som kan påberåbe sig eller er omfattet af § 34, stk. 2.”

Markedsafgørelse

Det i denne sammenhæng relevante marked er engrosmarkedet for fysisk netværksinfrastrukturadgang (marked 4). Erhvervsstyrelsen traf den 16. august 2012 afgørelse på markedet i henhold til telelovens § 40, stk. 1, og § 41, stk. 1.

TDC er således i medfør af telelovens § 40, stk. 1, udpeget som udbyder med en stærk markedsposition på det i denne sammenhæng relevante engrosmarked. TDC er som følge heraf i overensstemmelse med reglerne i telelovens 41, stk. 1, blandt andet pålagt nedenstående forpligtelser på engrosmarkedet:

”Netadgang

Forpligtelse til netadgang, jf. telelovens § 41, stk. 2, nr. 1, jf. § 42.

Priskontrol

Forpligtelse til priskontrol, jf. telelovens § 41, stk. 2, nr. 5, jf. § 46”

Det fremgår bl.a. af markedsafgørelsen om TDC's forpligtelse til netadgang:

”TDC skal give netadgang til ubundet fiber”

Det fremgår endvidere, at:

TDC pålægges endvidere at imødekomme alle rimelige anmodninger om indgåelse eller ændring af aftaler om netadgangsprodukterne, jf. telelovens § 42, stk. 1, 2. punktum.”

(...)

”Som udgangspunkt kan TDC alene afslå en konkret anmodning fra et alternativt teleselskab om indgåelse eller ændring af en aftale om netadgang på grundlag af en vurdering af, hvorvidt adgangen er teknisk gennemførlig, eller om der er behov for at bevare nettes integritet, eller hvis den konkrete anmodning er uforholdsmæssigt byrdefuld set i forhold til formålet med netadgangen.

En konkret anmodning skal således imødekommes af TDC, i det omfang anmodningen er forholdsmæssig og berettiget.”

(...)

”Erhvervsstyrelsen vil i udmøntningen af forpligtelsen til netadgang bl.a. skulle inddrage hensynet til, hvorvidt det i forhold til enten et konkret produkt eller i en konkret situation vil være forholdsmæssigt for TDC at skulle tilbyde netadgang.”

Det fremgår bl.a. af markedsafgørelsen om TDC’s forpligtelse til netadgang til samhusning:

”TDC skal tilbyde samhusning, virtuel samhusning eller andre former for fælles brug af associerede faciliteter til de alternative tele-selskaber, jf. telelovens § 42, stk. 1, nr. 6.”

Det fremgår bl.a. af markedsafgørelsen om TDC’s forpligtelse om priskontrol:

”Der er netadgangsprodukter, som bl.a. ud fra deres beskaffenhed ikke er egnede til at blive modelleret efter LRAIC-metoden. Dette gælder bl.a. netadgangsprodukter med begrænset afsætning og netadgangsprodukter, der ikke har en tæt relation til overnævnte produkter på engrosmarkedet for fysisk netværksinfrastruktur eller samhusning.

Derudover kan der være tale om netadgangsprodukter, for hvilke der af forskellige årsager ikke kan foretages en beregning af omkostningerne efter LRAIC-metoden.

Endeligt kan der være nye netadgangsprodukter, der ikke indgår i Erhvervsstyrelsens seneste LRAIC-modeller og dermed heller ikke i den seneste afgørelse om LRAIC-regulerede priser.

For så vidt angår alle de ovenstående netadgangsprodukter, skal historiske omkostningers metode finde anvendelse. Når LRAIC-metoden ikke hensigtsmæssigt kan anvendes, vurderer Erhvervsstyrelsen, at historiske omkostningers metode bedst sikrer, at TDC ikke opretholder priser på et unaturligt højt niveau.”